

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Főtér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor.
Hirdetéseket:
a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.
Egyes szám ára 10 fill.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hova az előfizetés- és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 60 fill.
Nyiltér petit sora 60 fill.

A magyar kisiparos.

Rövid idő alatt sok panasz, jajveszélés hangzott el az országban. Mindenütt a megélhetés nehézsége, a tisztességtelen megélhetési konkurencia, a kétségbeejtő küzdelem megmozgatja a sziveket, lelkeket. Ma a munkanélküliek, holnap a kereskedők, tisztviselők, tanárok, ügyvédek stb. gyűléseknél, megvitatják súlyos helyzetüket, a tanácskozás eredményét jegyzőkönyvbe foglalják, orvoslást kívánva határozatilag kimondják, hogy deputációvá tömörülve a miniszterhez, vagy a képviselőház elé járulnak bajaik orvoslása végett. Énnyi az egész... És mi a végeredmény? A legtöbb esetben, — mondhatni minden a régi rossz kerékvágásban marad.

Mi lehet ennek oka? Ugyan miben s holkereshetjük az okot, hogy ily közérdekű mozgalmak a leggyakrabban eredmény nélkül végződnek? Könnyű erre a felelet. Ennek legnagyobb oka: a magyar társadalom közönye. Nem fogékony már a magyar társadalom a közérdekek iránt, mint volt egykoron. Hisz tudjuk, a magyart legnagyobb részt közérdekek, közügyek iránt való fogékonysága tette azzá, a mi? Vagy talán, a munkások, kereske-

dők, tisztviselők, ügyvédek, iparosok érdeke nem közérdek?

Minek is a magyarnak a közérdek, rögvést előáll mondasával: *„segíls magadon, az Isten is megsegít”*. Pedig nem így van ez mindig! Hiába nyukálsz ott, hol nincs mit keresned! Van lérlas tetteröm, akaratom, munkakedvem, de mindhiába, kárba vészen a jóakaratom, — ha nincs *mit, mivel* dolgoznom. Ilyen ma a kisiparos helyzete, melyről szólni akarok.

Manapság, a büszke szegénység korszakában, — merészen fejezem ki magamat — lenézik a kisiparost. Pedig az igazi kisiparos egyike a haza legbecsületesebb, legodaadóbb munkásainak, ki támogatást, segítséget érdemelne ugy a társadalom, mint a kormány részéről. Sajna — nem így áll a dolog! Nem hogy fokozatosan támogatnák a kisiparost, sőt ellenkezőleg — napról-napra kevesebben keresik föl szükségleteikkel.

Mindenesetre ez a körülmény fontos tényezőként működik a kisipar hanyatlásánál. De korántse gondoljuk még ezzel azt, hogy esupán ez, t. i. a *megrendelés hiánya*, illetőleg *csékélysége* az ok a kisipar pangásának, a kisiparos súlyos helyzetének. Számos, e helyött felsorolhatatlan okai vannak e tény beálltának. Itt csak a fontosabbokról

teszünk említést. Egyebek közt ilyen a *hitel drágaság*. Olyan feszült pénzügyi viszonyok uralkodnak, hogy a kisiparos csak nagy nehezen juthat hitelhez s ha már nagynehezen kap hitelt, bizony leszedik róla még az utolsó börrészletét is. És hol vannak még többi gondjai: különféle adó, iskoláztatása gyermekeinek stb.?!

Bizony, ha egy kisiparos uzsozás hálójába kerül, nem igen tud abból kilábolni; vagy ha ki tud, úgy elkerülhetetlenül évek hosszú során át megfogja sinleni az egykor magára vállalt súlyos terhet.

Csoda-e, hogy ily körülmények közepette egymásután zárják be műhelyeiket kisiparosaink s így a tönk szélére jutnak?

Vegyünk a többek közül még egy okot, mely elősegíti a kisiparos súlyos helyzetét. Ilyen az *ipari vállalkozók és közvetítők tisztességtelen konkurencziája*. Nagy garral lépnek a közönség elé, fényes üzleteket rendeznek, miáltal jobban csalogatják a vevőközönséget. Persze rossz árut drágábban adnak el. És a közönség szivesebben keresi fel, avagy biz meg ily vállalkozókat, vagy közvetítőket s szivesebben megy el ezek fényes raktárhelyiségeibe, mit a kisiparos piszkos műhelyébe. Még megengednők ezt, — ha az ipari

TAREZAI

Dr. Réti János.
1819—1900.

Közéletünknek egyik kitűnősege hunyta le szemét a közel napokban. Egy hosszú munkásságban eltöltött emberi élet ért véget. Dr. Réti János orvos nincs többé. Ő, a ki aggkorában is szeretettel ölelte keblére e város népét, melyet szívéből szeretett s melynek lakosait önzetlenül gyámolította: megszűnt élni. A nemes szív, mely az emberiség javára dobogott, nem érez már értünk, nem segít már rajtunk. Patriarkhális szép alakja volt — nincs. A kedves, jó öreg urat nem látjuk többet soha! Neki, a ki maga volt a megtestesült jóság, bizony mondom: könnyű lett a föld. Nyugodjék a kereszt árnycékában békén, csendesen...

Nemes életpályája követendő példaként állhat az utókor előtt. Jelszava volt: — Örömem telik a munkában, — tehát folyton dolgozott. Buzdított, serkentett is mindenkit arra.

De sokan meg is fogadták atyai tanácsát. Született 1819. év május hó 16-án

Veszprém megyében, Palotán, hol atyja gyógyszerész volt. Már ifjú korában saját magát tartotta fenn, hogy szüleinek, kik több testvéréről is gondoskodtak, terhőkre ne legyen. Iskoláit kitűnő sikerrel végeztén, szíve sugallatát követve, az orvosi pályára lépett. Az egyetemet is, mint 23 éves ifjú, kitűnő sikerrel fejezte be s ott egy ideig assistensként maradt. Egyetemi tanárai arra akarták bírni, hogy az orvostanári pályát válassza, de ő szegény szülein és testvérein segítendő, eldobta magától a kecségtető fényes jövőt s a Károlyi uradalomnál orvos lett s Csongrádon telepedett le, 1844. január havában. Itt csakhamar községi, majd járási orvos lett. Mivel pedig a szó legnemesebb értelmében igazi demokrata gondolkozású és érzületű volt: a népkörében lent ép úgy, mint fölfelé igen megkedvelték. Akkor pedig nagy dolog volt ez! A nép babonásággal volt eltelve s idegenkedett az orvostól. Közegészségügyünk pedig hol állt még akkor?! Ő tehát, mint az istenember, sorra járta a szegények kunyhóit s a hol beteg volt, gyógyított — ingyen. Így ápolta a jót sziveszerelmével. Oszlatta a sötétséget, felvilágosította az egyszerű népet s bizalmat ébresztett bennök az orvos iránt. Ment még éjjel is betegeihez,

ha álmából zavarták s nem gondolt rá sosem, mi lesz a fizetés. Mintha róla írta volna a költő:

„Szívesen kél, ha álmából zavarják,
És sosem kérdi, mi a fizetés.
A pénz után ő sohse' nyujtja karját,
A munka sok és a vagyon kevés.
Szegény marad, de őt ez mitse' bántja,
Éjjel nyugodt lélekkel szendereg.
Fülébe cseng a betegek imája:
Jó doktor bácsi, Isten áldja meg.”

1861. évben megyei főorvossá választották meg. Allását azonban rövid ideig viselte, mert az alkotmány felfüggesztése idején ő és tisztársai állásukról lemondottak. De a kiegyezés után 1867-ben újra megyei főorvossá választották. Itt szélesebb körben érvényesíthette nagy tudását s teljes odaadással fáradozott s éjjelét nappallá téve gyógyította, ápolgatta betegeit. Az 1873. évi kolerajárvány idején kifejtett emberfeletti munkásságáért ő fel-sége a koronás aranyéremkeresztel tün-tette ki. Ezt a kitüntetést senki sem érdemelte meg nálánál jobban. Jellemző tény az önzetlen férfiúra, hogy érdemkeresztjét csak évek mulva, akkor is gyermekei kérelmére tekintette meg.

— Itt az én jutalmam — szívére mutatott — ez nyugodt, megelégedett: én is az vagyok.

vállalkozók és közvetítők szakavattottak volnának, de legnagyobb részük hozzá se konyit.

A kisipar hanyatlásának s ezzel kapcsolatban a kisiparos sulyos helyzetének okai közül elég legyen e fentebb kifejtett három tényező: *a megrendelés hiánya, a hitel drágasága, az ipari vállalkozók és közvetítők visszaélése*; de ezek egymagukban véve is elegendők arra, s figyelmeztetnek, hogy a kis iparosok helyzetét csak úgy suttyomban ad acta el nem tehetjük.

Ezek után elő áll azonban valaki s kérdezi: «hát miért nem védi meg magát a kisiparos az ellene irányuló garázdálkodások ellen, hisz van védtörvénye, mely védi jogait, érdekeit? Bizony nagyon csaloika reményben ringatja magát, a ki ily kérdést tesz fel. Ha van is egy-két száraz paragrafus, az hézagos, hiányos, — mondhatni — faucis non esse — egy fabatkát sem ér.

A kisiparosnak kellően reformálandó illetőleg kellően megalakolandó törvényes védelemre van szüksége jogainak, tisztességének, becsületének megóvása céljából a piszkos konkurencziával szemben; és erre vonatkozólag sürgős intézkedés válik szükségessé, hogy odáig ne fejlődjön a dolog, hogy a kisiparosok közül sokan mnnkásaival együtt a társadalom fülébe oda ne dörögjék: *«Nem adtatok kenyeret, éhezni hagyatok, pedig volt erőm, akartam dolgozni s nem adtatok munkát.»* 6.

Lakbérviszonyok.

Itt van április 24-ike: sok szegény emberre aggodalmas nap. A kiket az Isten házatlansággal vert meg, azok tudják csak igazán, hogy mit jelent Szent-György napja. Hurczolkodás az egész vonalon! Tört, rongált bútorok beszélnek inségről, nyomorról s most látszik meg, hogy a szegény lakó is leéghet hurczolkodás közben. Három hurczolkodás: egy leégés, — mondja a közmondás, és bizony nagy igaza van.

De csak aztán még jó lakást kaphatna az ember, akkor hagyján volna némileg a dolog. Hanem kap drága pénzen rossz, nedves, egészségtelen szobá-

Midőn már testben kifáradva a megérdemelt nyugalomát óhajtotta: 74 éves korában nyugdíjaztatását kérte. Csekély 800 frtnyi nyugdíjat kapott csak; de az ő emberfeletti munkássága ezekkel sem lett volna megfizetve. De ő nem panaszkodott. Kedvét ezután a szőlő- és gyümölcsfa tenyésztésben lelte. Itt is úttörő volt. Drága pénzen nemesített fákat, szőlőket szerzett s azokat honosította meg nálunk. A mit ő drágán megvett, abból adott fűnek-fának, szegénynek, boldognak csupán azért, hogy Csongrádon a szőlő és gyümölcsfatermesztés helyes irányba terelődjék s ezáltal a lakosság megélhetése is könnyítve legyen. Az általa kiállított szőlő és gyümölcsfajokért számtalan kitüntetés érte.

1893-ban a budapesti tud. egyetem orvoskara disztudorrá avatta dr. Réti Jánost és egyúttal üdvözölte őt. A szerény férfiú ezen kitüntetést alig akarta elfogadni. Mondván:

— Ha az ember kötelességét teljesíti, az még nem érdem; azt tenni kell mindenkinek tudása és belátása szerint.

Emléklapba illő sorok!

Ha nem is áldotta meg Isten földi javakkal, de megáldotta szerető gyermekekkel, unokákkal. Megérte azt az örömet,

kat, melyek az egészségtan követelményeivel homlok-egyenest ellenkeznek. De hát mit csináljon a szegény hivatalnok ember? Semmit. Megy olyan lakásba, a milyent kap, sőt hálát adhat az Istennek, ha valamicsodás lakást, ha drágán is, de legalább kap.

Hijában, Csongrádon ilyenek a lakbérviszonyok. Rossz lakás, drága lakás vagy pedig semilyen lakás. Más városban e tekintetben a fokozottabb igényeket is kielégítik azáltal, hogy a tehetősebb gazdák régibb házaikat újra építik s kényelmessé, lakhatóvá teszik. Nálunk pedig e tekintetben nem mutatkozik haladás. Régi, egyszerű, kényelmetlen házaknál vannak kiadó lakások s ezeket kénytelen a hivatalnok népség kivenni, ha hogy nem akar az ég alatt lakni.

Igaz, hogy egy-két tehetősebb gazda már épített házat kiadásra, de ezek meg annyira nincsenek tisztában a lakbér összeggel, hogy mesés árakat kérnek a lakásért. És végre is, rá van kényszerítve a hivatalnok az egészségesebb lakásra, tehát a drága lakást is kibérel s úgy segít magán, hogy ese ély lakbérét megpótolja a fizetésből, vagyis megrövidíti a kényerét azért, hogy tisztességes, jó lakást kapjon, ha kaphat.

Szerintünk az ilyen lakbérviszonyok Csongrádon sokáig nem állhatnak fenn. Csoportosulni kell az állami hivatalnokoknak s kérniük kell a miniszter urat, hogy vagy helyi pótlékok, vagy nagyobb lakbérösszeget állapítson meg részükre. Mi hiszünk, hogy kellő indoklással, a hol az élelmi viszonyok is lehetetlenül magasak, czilt érhet az állami tisztviselő a miniszteremmel csak fogjon egymással kezét s vállvetve hasson oda, hogy érdekei minden téren megóvassanak.

Hogy egyesült erővel mily előnyöket lehet elérni, arra nézve fényes bizonyíték a fogyasztási szövetezet. Tartunk tehát össze és zörgessünk, s mivel kérelmünk jogos, méltányos és igazságos, bizonyára czelt is érünk vele.

Akkor aztán türethetőbbek lesznek a csongrádi lakbérviszonyok.

Tanügy.

Minket, csongrádiakat igen közelről érdeklő mozgalomról adhatunk értesítést olvasóinknak. A polgári fiúiskolák újjá szervezése küszöbön áll s amennyiben nálunk az iskola fenntartó hatóság az állam, kilátásunk van arra nézve, hogy a felállítandó hét osztályú polgári fiúiskola rövid időn belül meg lesz. Ez azután maga után vonja azt, hogy a ma már szűk polgári fiú iskola is új épületet kap. A két osztályú polgári iskola jogosít az egyéves önkéntességre. Az orsz. Közoktatási Tanács állandó bizottságának javaslata a következő:

I. Szervezet.

1. A polgári iskola az elemi népiskola négy osztálya fölé épült népoktatási intézet.
2. A polgári iskolának négy osztálya van s felállítására vonatkozólag megmarad

hogy fiai mint a társadalomnak hasznos polgárai szerepelnek s tehetségüket a közügyek javára érvényesítik. Ő maga is, mint tudjuk, egyike volt a legképzettebb embereknek, de nagy szerénysége nem engedte ki azon körből, melyben áldólag munkálkodott szűkebb hazája, Csongrád és népe érdekében. Közel 60 évig működött a nehéz pályán, melyen mindenki által tisztelve és szeretve volt. Ő volt az udvariasság élő képe is. A kivel egyszer megismerkedett, lett légyen az bármilyen alacsony állásban, iparkodott azt megelőzni a köszöntésben. Tanulhattak volna tőle némely emberek.

Most már nyugszik a szegény jó doktor bácsi, a kit az Isten áldjon meg. Búsán szállt szerte a hír, mint a költő mondja:

«Egy napon bús hír száll szerteszejjel,
Gyorsabban mint sziguld a röpke szél:
Doktor bácsink nem megy beteghez éjjel,
A doktor bácsi többé nincs, nem él!
Amerre jár a hír, sirás kíséri,
Forró könyvtől pirosak a szemek,
S még holtában is mondják egyre néki:
Jó doktor bácsi, Isten áldja meg!»

— u — u.

a községeknek eddigi törvényszabta kötelezettségek.

3. A négyosztályú polgári iskola tanterve akképen állapítandó meg, hogy a népiskolai oktatást továbbfejlesztve és betetőzve önmagában is egészet alkosson.

4. A négyosztályú polgári iskola fölé, a szükséghez és a nagyobb községek anyagi erejéhez képest, háromévfolyamú polgári iskola állítatik.

5. A háromévfolyamú felső polgári iskolában adott általános műveltséget, gyakorlati czéljához képest, szakszerű irányban tovább fejlesztő népoktatási intézet.

6. A háromévfolyamú felső polgári iskola tanterve akképen állapítandó meg, hogy zár- (érettségi) vizsgálatra egyfelől a főiskolai képzettséget nem kívánó közigazgatási és közigazgatási pályákra, másfelől az egyéves önkéntességre képesítsen.

7. A négyosztályú polgári iskola magában is felállítható. Felső polgári iskola állítása azonban csak ott engedhető meg, a hol a községek polgári iskola állítási kötelezettségeknek megfeleltek. A két intézet közös igazgatás alatt is állhat.

8. A négyosztályú polgári és háromévfolyamú felső polgári iskola tanulmányi tekintetben külön felügyelet alá helyeztetik.

9. A polgári és felső polgári iskolai tanárok képesítésében és javadalmozásában fokozati különbség teendő. A tanárok képzéséről az e czélra szervezett intézet, képesítésokról külön állami vizsgálóbizottság gondoskodik.

10. A négyosztályú polgári iskola bármelyik osztályából a középszkolák megfelelő osztályába való átlépés, és viszont, a különbözeti vizsgálat letételével, megengedtetik.

II. Jogositványok.

a) A négyosztályú polgári iskola elvégzése jogosít:

1. a középfokú szakiskolákba való belépésre;
2. az 1883: I. t.-cz.-ben felsorolt állások elfoglalására;

b) A háromosztályú felső polgári iskola elvégzése jogosít:

I. Az 1883. I. t.-cz.-ben foglalt következő állásokra:

1. községi, illetve körjegyzői pályára (6. §. 3. bek.);
2. posta-főtisztek, tisztek és gyakoronokok állásaira (14. §. 2. bek.);
3. a minisztériumoknál, a vármegyék-nél és törvényhatósági joggal felruházott városoknál, a pénzügyi igazgatóságoknál, adófelügyelőségeknél, illeték-kiszabási és adóhivataloknál, a dóhányjövédéknél, az állami jóságigazgatóságoknál, a bányászatonál, és pénzverésnél, az államnyomdánál, posta- és távirada-igazgatóságoknál, az állami zálogházaknál, tébolydákknál és kórházaknál, és általában minden állami hivatalnoknál és intézetnél alkalmazott számvevőségi és ellenőrző tisztviselői állásokra (17. §. 1. bek.);

4. a központi állampénztár, a zágrábi állampénztár, valamint az adóhivatalok és határvámhivatalok tisztviselői állomásaira: a köztörvényhatósági pénztárnoki, alpenztárnoki (ellenőri) és könyvvezetői, vagy gyámpénztárnoki és ellenőri állomásokra (18. §. 1. bek.);

5. a dohányárudai és raktári igazgatósági tisztviselői állomásokra (19. §. 4. bek.);

6. fegyintézeti és kerületi börtön-ellenőri és gondnoki állomásokra (20 §. 2. bek.)

II. Az 1883: I. t.-cz.-ben nem foglalt következő állásokra:

1. az anyakönyvvezetői állásra;
2. a zálogházi igazgatói, ellenőri, könyvelői, pénztárnoki és ellenőrző számtisztai állásokra.

III. A következő felsőbb tanulmányokra, szaktanfolyamokra és szakvizsgálatokra:

1. a gazdasági akadémia látogatására;
2. az államszámviteli számvizsgálatra;
3. a vasuti, táviradai és postatiszti tanfolyamra;
4. a telekkönyvvezetői vizsgálatra.

UJDONSÁGOK.

— **Fényes esküvő.** A f. hó 17-én d. u. 4 órakor esküdött örökké TONYRÁCS Gyula biztosító társulati hivatalnok NYÁRI Zsófia kisasszonynak NYÁRI Pál kir. telekkönyvi betétszerkesztő szeretetreméltó leányának.

— **Április II.** Az 1848-iki törvényeket szentesítő nap emlékeztetőre f. hó 18-án az állami iskolákban iskolai ünnepély tartatott. A polgári leány iskolában SÖVÉNYHÁZY Antal, a polgári fiú iskolában PEDIG BODA Márton és RUTTKAY Karolin méltatták az ünnepély és a 48-iki események jelentőségét.

— **Az új váci püspök.** Schusztér Konstantin, a boldog emlékeztető váci püspök elárvult stallumát is betöltötték a napokban. A nagylelkű áldozatkészséggel méltán hervadhatatlan érdemeket szerzett egyházfejedelem utóda CSÁKY Károly gróf esztergomi kanonok lett, akít fenkölt gondolkozású főpápnak ismernek mostani állásában is és akiben így méltó utóda lesz a — jóformán egész jövedelmét emberbaráti czélokra áldozott Schusztér Konstantinnak.

— **Emlékeztető.** A III-ad osztályu kereseti adó tárgyalása Csany és Tömörkény részére f. hó 23-án, a helybeliek tárgyalása pedig 24-én lesz.

— **Halászati tilalom.** A fennálló törvények értelmében április hó 10-től június hó 10-ig a halászat a törvényben meghatározott halfajokra tilos. Ezen tilalom ellen vétők 200 koronára terjedhető pénzbüntetéssel sújtandók. Azonban, a halászati törvényt nem azért hozták, hogy azt meg is tartsák: hanem azért: hogy az írott malaszt maradjon mindörökké ámen!

— **Javítás-e vagy újraépítés?** A Csongrád-sövényházi ármentesítő r. társulat és az államvasutak igazgatósága között egy kis nézeteltérés volt, melyben a vármegei közigazgatási bizottság döntött. A társulat gátja mentén az államvasutak költségére áttereszt létesítettek, melynek fentartása és gondosítása a szerződés értelmében — a társulatot illeti. Az áttereszt most a vasutagazgatóság kijavította és a kijavítás költségeiről szóló 805 ftos számlát kifizetés végett a társulat igazgatóságához bemutatta. A társulat azonban a számla kifizetését megtagadta, amennyiben nézete szerint 805 ftos költség nem javítási: hanem újraépítési költség lehet. A vasutagazgatóság a társulat határozatát a közigazgatási bizottsághoz fellebbezte és a közigazgatási bizottság a társulatot kötelezte a 805 ft költségek kifizetésére.

— **Selyembogár tenyésztés.** Régióta vajdik Csongrád megyében ez a nagy haszonnal járó kártevő, amely a háziiparnak egyik legjovendelmebb átvá nőhetné ki magát, sőt az eper a pálinka főzés által is hozhatna nem csekély jövedelmet a gazdáknak. Akik tehát a selyembogár tenyésztéssel foglalkozni akarnak, azokat figyelmeztetjük arra, miszerint a szegedi selyem tenyésztési felügyelőség selyembogár petéket ingyen ad bárkinek, aki egy levele ő lapon hozzá fordul ezzel a kérelemmel, hogy terje tenyésző, sőt a selyem gubókat pénzért be is vevje a szegedi selyem tenyésztési felügyelőség. A tenyésző urak figyelmébe ajánljuk különösen ezt az ügyet, mely annyira fontos, hogy pl. Tolna megye évente 1 millió koronát kap a beváltott gubókért, s ugyan annyit a kifoszt. eperpálinkáért. Különben a tenyésző urakat a főszolgabíró hivatal e tárgyban értekezletre hívja fel a legközelebbi napokban.

— **Földművesek tanácskozás.** Kedden kezdték meg a szocialdemokrata földmű-

vesek Budapestre egybehívott tanácskozásukat, mely 2 napig tartott. A gyűlésen Huszka Mihály földművelő is résztvett, több ügyhöz hozzá is szólott. A pártvezetőségnek szemérehányta tértelenségét és azt, hogy a földművelők lapját a «Világszabadság»-ot készakarva megbukattatták. Ajánlotta a gyűlésnek, hogy a szentesen megjelenő «szabad szó»-t ösmerjük el a párt lapjának. Huszka ezen indítványát a nagy többség lelkesedéssel el is fogadta. Történet azonban egy csattanós incidens is: ugyan is: Kürti Klára éles bírálat alá vette a pártvezetőség addigi eljárását. Izrael Jakab azonban közbe lépett, mire Kürti Klára csatános pofont mért Izrael Jakab arcára. Mind ez oly gyorsan történt, hogy nem lehetett megakadályozni. Ettől eltekintve, a gyűlés a legnagyobb rendben folyt le.

— **A szentesi országos vásár** tegnap vette kezdetét a jószágvásárral, melyre a vérszentes helyekről mindenféle lábasjószág felhajtható volt.

— **Rendőri hírek.** Horváth István Lucza nevű hajadon leányát f. hó 15-én, mint az ópen a templomból jött, Barók Lajos megverte és az árokba lökte. Tetteinek okiul azt hozta föl, hogy a leány, a kit régebb idő óta szeretett nem ment hozzá fele éjűl. Szóval az egész dolgot a szeretelen tevé. — Kenderes Györgyöt cselédvársa Tóth István, kivel régen haragban volt, egy lapátal fejbe vágta, minek következtében 8 napig tartó sérülést okozott. — Szivák Józsefné és Szivák Mihályné rokonok és lakótársak lévén, misem természetesebb, hogy összevesztek. A Mihályné, Fec Mária volt az erősebb, s így Józsefné, a kit szintén Mária, de Hajdú: Keresi az — igazságot.

— **Vásár.** Országos vásárunk f. hó 28-án és 29-én lesz.

— **Korán kezdi.** Dinyés Pál alig 8 éves kis diák még csak, hanem már is nagy reményekre jogosítja a hatóságokat; mert pajtsait bicskával czirógatja, s úgy keresi az igazságot, hogy a nála kisebb tanulókat megkéseli, ha teheti. A reményteljes csemetét tegnapelőtt jelentette föl a főszolgabírói hivatalnál egy szegény asszony, akinek hat éves gyermekét bicskával hátba szurta. A panaszos asszonyt a járásbíróshoz utasították. A reményteljes bicskást majd emberségre tanítják.

— **Leugró a vonatról.** Az aradi kapitányság haza akarta tolonczoltatni Veres Lajos csongrádi születésű 23 éves szabó segédet. Azonban Kétegyháza állomás közelében a mozgó vonatról leugorva kiscőrőjétől megszökött. Most körözik. Az egész dologban csak az a különös, hogy a szökevénynek bal lába térdétől kezdve hiányzik.

— **Pályázat a közgyámi állásra.** Csongrád községnél a közgyámi állás L. Tóth József leköszönése folytán megüresedvén, a községnél új választás lesz erre a közgyámi állásra. Akik tehát pályázni óhajtanak rá, f. hó 25-ik napjáig d. u. 5 óráig jelentkezzenek személyesen Mátéffy Kálmán főszolgabíró urnál. Nem szükséges írásbeli kérvénnyel pályázni: elég ha élő szóval kijelentik az illetők, hogy pályázni kívánnak a közgyámi állásra.

— **A népkönyvtárak.** Az ország minden részéből érkeznek jelentések, amelyek arról beszélnek, hogy a népkönyvtárak mily rendkívül üdvösen hatotak a nép művelődésére. Bács-Bodrog vá megye, nagy örömmel jelenti most, hogy 35 községében állította fel a gazdasági népkönyvtárakat, s azokból a nép igen sokat tanul. Csongrád megye csongrádi járásában Csongrád és Tömörkény községek képviselőtestüle-

tei a főszolgabíró felszólítására már elhatározták még tavaly e népkönyvtárak alapítását, de mindeddig nem léptették életbe ezt az üdvös intézményt. Most még Csany községet sürgeti meg a főszolgabíró s ha ott is határozattá emelik ezt az üdvös dolgot: akkor lépéseket tesz majd a költségek beszerzésére nézve is.

— **Illemhely a főútcán.** Hogy ne mondja senki, hogy nagy város nem vagyunk, hát e tekintetben hasonlítunk a nagyvárosiakhoz. Részünkről nem tartjuk helyesnek, hogy az üzletek sorában, a legmozgalmasabb helyen illemhely legyen, miért is felhívjuk az illetékes hatóság figyelmét, hogy a főútcáról az illemhelyet tetesse be az udvarra a tulajdonossal. Ennyivel tartozik ő is a szabályrendeletnek.

— **A pinczeszövetkezet.** A csongrádi szőlősgazdák között a pinczeszövetkezet érdekében — mint értesülünk — aláírási ívet köröznek, amelyben a főszolgabíró urat arra kérik, miszerint tegye meg a hivatalos lépéseket az életre való terv megvalósítására, amely Csongrád borszemelésére nézve kimondhatlanul üdvös lenne.

— **Uj bíró.** A szegedi kir. ügyészségnek egyik legrokonszenvesebb tagját, Rigó Endrét, aki az utóbbi időben vármegyénk közigazgatási bizottságában a kir. ügyészséget képviselte és itt is általános rokonszenvenek örvendett. — a szegedi kir. törvényszékhez nevezték ki bírónak. Benne a szegedi kir. törvényszék jeles képzettségű munkaerőt nyer.

— **A hírüetési helyeg.** Etlörlik július 1-étől a hírüetési bélyeget nemcsak a hírlapok öröme, hanem a gyárosok, kereskedők, iparosok hasznára és javára is. A kínálat és kereslet a hírlapok révén olcsóbb és nagyobb lehet, miáltal a hazai ipar és kereskedelem mindenesetre fejlődni fog. Hogyan, hol és mikor hirdethető legjobban és legsikeresebben, megtudható az »Általános Tudósító« hírüetési osztályánál (tulajdonos Leopold Gyula szerkesztő) Budapest, VII. Erzsébet-körút 34. ahol — mint számos elismerés és ajánlás igazolja — felülmulhatatlan pontossággal, odaadó lelkiismeretességgel, kiváló szakértelemmel és olcsón eszközlik az összes rendelkezéseket, hirdetésekét úgy a budapesti, mint a vidéki lapokba.

— **Nelkül zhetellen házigyógyszer** a Pserhofer-féle vértisztító labdacok, melyek számtalan bajnál a leggyorsabban és legbiztosabban hatnak. A leghíresebb orvosok is ajánlják nehéz emésztés gyomorba, kólika, ideges fejfájás, sápkor stb. betegségeknel. saját érdekében cselekszik mindenki, ha állandóan készletben tartja e lapdacokat, melyek számtalan esetben csodás hatásuaknak bizonyultak. 1 tekercs mely 6 doboz á 15 labdac 1.05 ft. A pénz előzetes beküldése után 1 tekercset 1.25 ftért, 2 tekercset 2.30 ftért, 3 tekercset 3.35 ftért küld bérmentve Pserhofer J. gyógyszerháza, I. Bécs Singerstrasse 15.

— **A gőzgepezelő és kazánútok** vizsgálatára Kaszár Pál kir. főmérnök és az államépítészeti hivatal főnökének elnökölete alatt Szegeden szervezett bizottság vizsgálat 1900. évi április hó 28-án d. u. 3 órakor kezdve a m. kir. államvasutak szegedi szivattyú telepén fogja

Nem hull a haj nincs többé kopasz ember.

Szenzációt kelt a gyógyfűkivonatam, melyet évek hosszú során át tanulmányoztam, hogy miképp lehessen meggátolni a megkopaszodást.

EXIKÁTOR
1 üveg ára 2 kor. 40 fillér.

Felfedeztem és szászoros pénzzel fizetek, ha kétszeri használat után rögtön nem szűnik a hajhullás, kopaszképződés és mindennemű fejbőrbetegség.

Kapható gyógyszerárakban és mindennemű illat- és pipereczik kereskedésben.

Főraktár: **Török József** gyógyszerháza, Király-utca 12. sz.

Erdélyi főraktár és vezérképviselőség: **Góth Gyula**, illat- és pipereczikk nagykereskedőnél, Gyulafehérvár-Főter

Vidéki megrendeléseket utánvétellel azonnal eszközöl:

Egyedül készítő és szíjjelküldési raktára.

DOBÉ NÁNDOR

uri, női és színházi fodrász
Budapest, Nefelejts-utca 27.

megtartatni; miről érdekeltek azon figyelemzetéssel értesítetnek, hogy a vizsgaletételére vonatkozó — kéllően bélyegzettel s felszerelt — kérvényeiket a fent megnevezett bizottsági elnöknel (Szeged, pósta palota) kell megelőzőleg benyújtaniok vagy beküldeniök.

Felelős szerkesztő: **Eder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

452 sz.
tkv. 1900.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csongrádi kir. járásbiróság mint tkvi. kátóság közhiré teszi, hogy Rosenberg Ede csongrádi lakos végrehajtónak — valamint a Csongrád városi takarékpénztár. Eder Erzsébet özv. Reviczky Zsigmondné és Gyergyádes Mária csatlakozott végrehajtatóknak — Ugrai Albert és neje Kucsera Borbála, Neuschwender Lajos és id. Kucsera Ferencz csongrádi lakos végrehajtást szenvedettek elleni 402 korona 30 fillér, 2000 korona, 600 korona, 200 korona és 200 korona tőke s jár. iránti ügyében a csongrádi 7750 sz. tjkvben A + 1 sorsz. alatt felvett Kucsera Borbála és Neuschwender Lajos nevéen álló 1371 hr. sz. beltelkes ház az 1164 91 tkszámmal id. Kucsera Ferencz javára bekebelezett haszonélvezeti jogra tekintet nélkül 2560 korona, továbbá a csongrádi 9163 sz. tjkvben A + 3 sorsz. alatt felvett Kucsera Borbála és Neuschwender Lajos nevéen álló 9716 10 hrszámu 1200 □-ól térfogatú mámai szőlő az 1164 891 tkszámmal id. Kucsera Ferencz javára bekebelezett haszonélvezeti jogra tekintet nélkül 142 korona, végre a csongrádi 305 sz. tjkvben A + 5 sorsz. alatt felvett Kucsera Borbála Ugrai Albertné és Neuschwender Lajos nevéen álló 2919 a hrszámu 156 □-ól térfogatú bökényi föld az 1164 91 tkszámmal id. Kucsera Ferencz javára bekebelezett haszonélvezeti jogra tekintet nélkül 23 korona kikiáltási árban az 1900. évi május hó 4-ik napjának d. e. 9 órakor a csongrádi kir. járásbiróság helyiségében árverés alá fog bocsájtatni s a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy ova-dék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csongrádon 1900. február hó 17-én A kir. járásbiróság mint tkvi. hatóság.

Laurisin Miklós
kir. aljársbiró.

LEGNAGYOBB NYEREMÉNY
legszerencsésebb esetben
1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény **JEGYZEKÉ.**

A legnagyobb nyer. legszerencsésebb esetben: **1.000,000 korona**

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	1 jutalom	600000
1	1 nyer. b	400000
1	1 „ „	200000
3	3 „ „	100000
1	1 „ „	90000
1	1 „ „	80000
1	1 „ „	70000
3	3 „ „	60000
1	1 „ „	40000
3	3 „ „	30000
1	1 „ „	25000
1	1 „ „	20000
8	8 „ „	15000
31	31 „ „	10000
67	67 „ „	5000
8	8 „ „	3000
493	493 „ „	2000
763	763 „ „	1000
1238	1238 „ „	500
90	90 „ „	300
81700	81700 „ „	200
8900	8900 „ „	170
4900	4900 „ „	130
50	50 „ „	100
8900	8900 „ „	80
2900	2900 „ „	40
50,000	nyer. és jut. összegben	13.160,000

Nyujtsunk kezét a szerencsének!
Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró m. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek **felét pénznyereménnyel** huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményét felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160.000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat **állami felügyelet** alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű arai I. osztályhoz:
egy nyolczad (1/8) frt — 75 vagyis 1.50 kor.
egy negyed (1/4) » 150 » 3.— »
egy fél (1/2) » 3.— » 6.— »
egy egész (1) » 6.— » 12.— »
utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. é. május hó 17-ig

kérünk hozzánk beküldeni,

Török A. és Tsa

BANKILÁZ

Budapest,

V., Váci-körút 4 a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

Rendelőlevél levágandó. **Török A. és társa főelárusítók Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget.....kor. } utnvételezni kérem postautalvnyval küldöm. } A nem tetsző törlendő.

Pontos czim:

A m. kir. államvasutak gép- gyárának vezérügynöksége.

Budapest, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

gözeséplő készleteit, „Millenium“ legújabb szerkezetű: fűkaszáló-, marokrakó- kévekötő aratógépeit,

melyek főelőnyei: préselt aczéllemez-állvány, tégelyaczel-alkatrészek, jó és könnyen hozzáférhető, elpusztíthatlan szerkezet, továbbá: a szab. osztrák-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült 3, 3 1/2 és 4 lóerejű gözeséplő-készletei Sack-rendszerű, aczélöntésű ekelővel ellátott **ekéit, „Boni“-féle kéttengelyű eketalyigáit** járgányos cséplő-készleteit, szeeskavágóit és egyéb mezőgazdasági eszközei.

Figyelmeztetés! Ezennel közhiré tesszük, hogy az összes ügynökeinktől, legyenek azok akár helyi ügynökök, akár utazó ügynökök, az eddig birt meghatalmazásokkal f. évi január hó 31-ével megvontuk és azokat ezennel hatálytalanoknak nyivánítjuk. Nevünkben és megbízásunkból tehát csakis azok járhatnak el a kik 1900. február hó 1-e után kelt és általunk aláirt megbizással bírnak és csupan oly jogkörral, a melyre ezen írásbeli megbizás kiterjed. Nehogy a **közönség tévútra vezettessék és nehogy nevünkkel visszaélések történhessenek**, felkérjük mindazokat, kik velünk üzleti összeköttetésbe lépni óhajtanak, hogy mindenkítől, a ki nevünkben eljár, **írásbeli meghatalmazásának felmutatását kérjük** s abba betekintést tenni sziveskedjenek.

Képviseelő: **Fischhof Mór Szeged.**

A. M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége.

Nyomatott Weisz Márk könyvnyomdájában Csongrádon 1900.